

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Βρυξέλλες, 20 Ιουνίου 2019
(OR. en)

EUCO 9/19

CO EUR 12
CONCL 5

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (20 Ιουνίου 2019)
- Συμπεράσματα

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα της ανωτέρω συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

I. Ο ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε νέο στρατηγικό θεματολόγιο της Ένωσης για την περίοδο 2019-2024. Θα συζητήσει τη συνέχεια που θα δοθεί στο στρατηγικό θεματολόγιο τον Οκτώβριο του 2019.

II. ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια της ρουμανικής Προεδρίας και έλαβε υπό σημείωση τα διάφορα στοιχεία της δέσμης του ΠΔΠ, κάλεσε δε τη φινλανδική Προεδρία να συνεχίσει το έργο αυτό και να επεξεργαστεί το διαπραγματευτικό πλαίσιο. Επί της βάσης αυτής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πραγματοποιήσει ανταλλαγή απόψεων τον Οκτώβριο του 2019, έχοντας στόχο να καταλήξει σε συμφωνία πριν από το τέλος του έτους.

III. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της συνόδου κορυφής της παγκόσμιας δράσης για το κλίμα που συγκάλεσε για τον Σεπτέμβριο ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, με στόχο να ενισχυθεί η παγκόσμια δράση για το κλίμα ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της Συμφωνίας των Παρισίων, μεταξύ άλλων με τη συνέχιση των προσπαθειών να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας στον 1,5°C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα. Εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δραστήρια συμμετοχή των κρατών μελών και της Επιτροπής στις προετοιμασίες.
4. Μετά τις τομεακές συζητήσεις των τελευταίων μηνών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να προχωρήσουν τις εργασίες σχετικά με τις προϋποθέσεις, τα κίνητρα και το ευνοϊκό πλαίσιο που θα πρέπει να υφίστανται ώστε να εξασφαλιστεί η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη ΕΕ βάσει της Συμφωνίας των Παρισίων¹, η οποία θα διατηρήσει την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, θα είναι δίκαιη και κοινωνικά ισορροπημένη, θα λαμβάνει υπόψη τις εθνικές συνθήκες στα κράτη μέλη και θα σέβεται το δικαίωμά τους να αποφασίζουν τα ίδια σχετικά με το ενεργειακό μείγμα τους, αξιοποιώντας παράλληλα τα ήδη συμφωνηθέντα μέτρα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος μείωσης για το 2030. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα οριστικοποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές του εντός του έτους προκειμένου να εγκριθεί και να υποβληθεί στην UNFCCC η μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ στις αρχές του 2020. Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να εντείνει τις δραστηριότητές της για την υποστήριξη της δράσης για το κλίμα.

---

¹ Τα περισσότερα κράτη μέλη εκτιμούν ότι η κλιματική ουδετερότητα πρέπει να έχει επιτευχθεί ως το 2050.

5. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της διατηρούν τη δέσμευσή τους να συνεχίσουν να αυξάνουν την κινητοποίηση διεθνούς χρηματοδότησης μέτρων για το κλίμα από ευρύ φάσμα ιδιωτικών και δημόσιων πηγών και να εργαστούν για την ταχεία, υπό αποτελεσματική διαχείριση και επιτυχή διαδικασία ανασύστασης του Πράσινου Ταμείου για το Κλίμα.

IV. ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΥΒΡΙΔΙΚΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ

6. Κατόπιν της έκθεσης της Προεδρίας και των συμβολών της Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν όσον αφορά την παραπληροφόρηση και τη διασφάλιση ελεύθερων και δίκαιων εκλογών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά να καταβληθούν συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και η ετοιμότητα και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των δημοκρατιών μας στην παραπληροφόρηση. Εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόθεση της Επιτροπής να διεξαγάγει λεπτομερή αξιολόγηση της εφαρμογής των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας διαδικτυακές πλατφόρμες και άλλοι υπογράφωντες. Δεδομένης της εξελισσόμενης φύσης των απειλών και του αυξανόμενου κινδύνου κακόβουλων παρεμβάσεων και χειραγώγησης στο διαδίκτυο, που συνδέονται με την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και των τεχνικών συγκέντρωσης δεδομένων, απαιτούνται συνεχής αξιολόγηση και κατάλληλη αντίδραση.
7. Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει συντονισμένη αντίδραση στις υβριδικές απειλές και τις απειλές στον κυβερνοχώρο, καθώς και να ενισχύσει τη συνεργασία της με τους σχετικούς διεθνείς παράγοντες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την έγκριση νέου πλαισίου στοχευμένων περιοριστικών μέτρων και για τις εργασίες σχετικά με τον συντονισμένο καταλογισμό σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο της εργαλειοθήκης για τη διπλωματία στον κυβερνοχώρο, με στόχο την αποτελεσματικότερη αποτροπή και αντίδραση στις επιθέσεις στον κυβερνοχώρο. Καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, μαζί με τα κράτη μέλη, να επεξεργαστούν μέτρα για να αυξηθεί η ανθεκτικότητα και να βελτιωθεί η νοοτροπία ασφαλείας της ΕΕ έναντι των υβριδικών απειλών και των απειλών στον κυβερνοχώρο από σημεία εκτός της ΕΕ, καθώς και να προστατευθούν καλύτερα τα δίκτυα πληροφοριών και επικοινωνιών της ΕΕ, όπως και οι ενωσιακές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, από κακόβουλες δραστηριότητες κάθε είδους.

V. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

8. Με την ευκαιρία της 10ης επετείου της ανατολικής εταιρικής σχέσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει εκ νέου τη σημασία αυτής της στρατηγικής εταιρικής σχέσης και καλεί την Επιτροπή και τον Υπατο Εκπρόσωπο να αξιολογήσουν τα υπάρχοντα μέσα και μέτρα και, βάσει των κατάλληλων διαβουλεύσεων, να υποβάλουν μέχρι τις αρχές του 2020, με στόχο την επόμενη σύνοδο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, περαιτέρω δέσμη μακροπρόθεσμων στόχων πολιτικής.
9. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την ειρηνική μεταβίβαση της εξουσίας στη Δημοκρατία της Μολδαβίας και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Υπατη Εκπρόσωπο να επεξεργαστούν δέσμη συγκεκριμένων μέτρων στήριξης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, με βάση τη σταθερή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων δυνάμει της Συμφωνίας Σύνδεσης / σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών (DCFTA).
10. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την καίρια σημασία της στρατηγικής εταιρικής σχέσης της ΕΕ με την Αφρική. Έχουμε δεσμευτεί να την αναπτύξουμε περαιτέρω, με κοινή φιλοδοξία να αντιμετωπίσουμε μαζί κοινές και παγκόσμιες προκλήσεις.
11. Η σταθερότητα, η ασφάλεια και η ευημερία των χωρών της νότιας ακτής της Μεσογείου έχουν ζωτική σημασία για την ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η ειρήνη και η μακροπρόθεσμη σταθερότητα στη Λιβύη αποτελούν κοινή προτεραιότητα. Η ΕΕ επαναλαμβάνει ότι στηρίζει τη διαδικασία υπό την ηγεσία του ΟΗΕ για την παύση των εχθροπραξιών και μια πολιτική λύση χωρίς αποκλεισμούς.
12. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανανεωμένη ώθηση στις σχέσεις ΕΕ-Μαρόκου και προσβλέπει στο επικείμενο Συμβούλιο Σύνδεσης ΕΕ-Μαρόκου.
13. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τη Ρωσία να απελευθερώσει άνευ όρων τους αιχμαλωτισθέντες Ουκρανούς ναυτικούς, να επιστρέψει τα κατασχεθέντα σκάφη και να εξασφαλίσει την ελεύθερη διέλευση όλων των πλοίων από τα στενά Κερτς, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.
14. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει τη βαθύτατη ανησυχία του για το ρωσικό προεδρικό διάταγμα της 24ης Απριλίου που καθιστά δυνατή την απλουστευμένη έκδοση διαβατηρίων σε ορισμένες περιοχές των επαρχιών Ντονέσκ και Λουχάνσκ της Ουκρανίας, το οποίο αντιβαίνει στο πνεύμα και τους στόχους των Συμφωνιών του Μινσκ.

15. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση στην ανατολική Ουκρανία και είναι διατεθειμένο να εξετάσει περαιτέρω εναλλακτικές επιλογές, συμπεριλαμβανομένης της μη αναγνώρισης των ρωσικών διαβατηρίων που εκδίδονται κατ' αντίθεση των Συμφωνιών του Μινσκ, σε στενή συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους του. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά την επείγουσα επανεκκίνηση των διαπραγματευτικών προσπαθειών με στόχο να εφαρμοστούν οι Συμφωνίες του Μινσκ και να ληφθούν μέτρα που θα αποσκοπούν στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών.
16. Στις 17 Ιουλίου συμπληρώνονται πέντε χρόνια από την κατάρριψη του αεροπλάνου της πτήσης MH17, που οδήγησε στην απώλεια 298 ζωών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι στηρίζει πλήρως όλες τις προσπάθειες να εξακριβωθεί η αλήθεια, να αποδοθεί δικαιοσύνη και να εξασφαλιστεί η απόδοση ευθυνών για τα θύματα και τους συγγενείς τους, σύμφωνα με την απόφαση 2166 του ΣΑΗΕ. Στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση της Κοινής Ομάδας Ερευνών, στις 19 Ιουνίου 2019, σύμφωνα με την οποία θα ασκηθούν στις Κάτω Χώρες ποινικές διώξεις κατά τεσσάρων ατόμων, καλεί τη Ρωσία να συνεργαστεί πλήρως με την έρευνα που βρίσκεται σε εξέλιξη και εκφράζει την πλήρη εμπιστοσύνη του στην ανεξαρτησία και τον επαγγελματισμό των νομικών διαδικασιών που πρόκειται να ακολουθήσουν.
17. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει και επαναβεβαιώνει προηγούμενα συμπεράσματα του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 2018, στα οποία καταδικάζει απερίφραστα τις συνεχιζόμενες παράνομες ενέργειες της Τουρκίας στην ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για τις εν εξελίξει παράνομες δραστηριότητες γεώτρησης της Τουρκίας στην ανατολική Μεσόγειο καθώς και τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η Τουρκία δεν έχει ακόμη ανταποκριθεί στις επανειλημμένες εκκλήσεις της ΕΕ να σταματήσει αυτές τις δραστηριότητες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει τον σοβαρό και άμεσο αρνητικό αντίκτυπο αυτών των παράνομων ενεργειών σε όλο το φάσμα των σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Τουρκία να επιδείξει αυτοσυγκράτηση, να σεβαστεί τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κύπρου και να απέσχει από τέτοιες ενέργειες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικροτεί την πρόσκληση που απευθύνθηκε στην Επιτροπή και την ΕΥΕΔ να υποβάλουν, χωρίς καθυστέρηση, επιλογές για κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων στοχευμένων μέτρων. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και είναι έτοιμη να αντιδράσει καταλλήλως και με πλήρη αλληλεγγύη προς την Κύπρο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εξακολουθήσει να επιλαμβάνεται του θέματος και θα επανέλθει σε αυτό κατά περίπτωση.

VI. ΔΙΑΦΟΡΑ

18. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπογράφει τα συμπεράσματα σχετικά με τη διεύρυνση και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 18 Ιουνίου 2019.
  19. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πραγματοποίησε συζήτηση με βάση οριζόντια έκθεση για τις συστάσεις ανά χώρα.
-

ΝΕΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2019-2024

Τα τελευταία χρόνια ζούμε σε έναν κόσμο όλο και πιο άστατο, πιο πολύπλοκο, που μεταλλάσσεται ταχύτερα παρά ποτέ. Αυτό δημιουργεί τόσο ευκαιρίες όσο και προκλήσεις. Κατά την προσεχή πενταετία, η ΕΕ μπορεί να ενισχύσει τον ρόλο της σε αυτό το μεταλλασσόμενο περιβάλλον και θα το πράξει. Μαζί, θα δείξουμε αποφασιστικότητα και στοχοπροσήλωση, στηριζόμενοι στις αξίες και τα προτερήματα του μοντέλου μας. Αυτός είναι ο μόνος αποτελεσματικός τρόπος να διαμορφώσουμε τον κόσμο του μέλλοντος, να προωθήσουμε τα συμφέροντα των πολιτών μας, των επιχειρήσεων και των κοινωνιών μας και να διαφυλάξουμε τον τρόπο ζωής μας.

Το ανά χείρας στρατηγικό θεματολόγιο παρέχει ένα γενικό πλαίσιο και μια γενική κατεύθυνση για την ανταπόκριση στα θέματα αυτά. Σκοπός του είναι να καθοδηγήσει τις εργασίες των θεσμικών οργάνων για την επόμενη πενταετία. Επικεντρώνεται σε τέσσερις βασικές προτεραιότητες:

- προστασία των πολιτών και των ελευθεριών
- ανάπτυξη μιας ισχυρής και δυναμικής οικονομικής βάσης
- οικοδόμηση μιας κλιματικά ουδέτερης, πράσινης, δίκαιης και κοινωνικής Ευρώπης
- προαγωγή των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών στη διεθνή σκηνή.

Τέλος, παρουσιάζει τους τρόπους υλοποίησης αυτών των προτεραιοτήτων.

*****

Προστασία των πολιτών και των ελευθεριών

Η Ευρώπη πρέπει να είναι ένας τόπος όπου οι άνθρωποι νιώθουν ελεύθεροι και ασφαλείς. Η ΕΕ δεσμεύεται να προασπίζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών της, όπως αναγνωρίζονται από τις Συνθήκες, και να τους προστατεύει από υφιστάμενες και αναδυόμενες απειλές.

Οι κοινές αξίες που διέπουν τα δημοκρατικά και κοινωνικά μας μοντέλα συνιστούν τα θεμέλια της ευρωπαϊκής ελευθερίας, ασφάλειας και ευημερίας. Το κράτος δικαίου, με τον ζωτικής σημασίας ρόλο που διαδραματίζει σε όλες τις δημοκρατίες μας, αποτελεί ουσιώδη εγγύηση για την αποτελεσματική προστασία των αξιών αυτών και πρέπει να γίνεται πλήρως σεβαστό από όλα τα κράτη μέλη και από την ΕΕ.

Πρέπει να διασφαλίσουμε την ακεραιότητα της επικράτειάς μας. Πρέπει να γνωρίζουμε και να αποφασίζουμε εμείς οι ίδιοι ποιος εισέρχεται στην ΕΕ. Ο αποτελεσματικός έλεγχος των εξωτερικών μας συνόρων είναι απολύτως αναγκαία προϋπόθεση για την κατοχύρωση της ασφάλειας, την τήρηση του νόμου και της τάξης και την εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας των ενωσιακών πολιτικών, σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες μας.

Είμαστε αποφασισμένοι να αναπτύξουμε περαιτέρω μια πλήρως λειτουργική, ολοκληρωμένη μεταναστευτική πολιτική. Θα συνεχίσουμε και θα εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας με χώρες προέλευσης και διέλευσης ώστε να καταπολεμηθεί η παράνομη μετανάστευση και η εμπορία ανθρώπων και να διασφαλιστούν αποτελεσματικές επιστροφές. Ως προς την εσωτερική διάσταση, πρέπει να συμφωνήσουμε σχετικά με μια αποτελεσματική πολιτική μετανάστευσης και ασύλου. Απαιτείται να εξευρεθεί συναίνεση σχετικά με τον κανονισμό του Δουβλίνου, ώστε η μεταρρύθμισή του να βασίζεται σε μια ισορροπία μεταξύ ευθύνης και αλληλεγγύης, λαμβάνοντας υπόψη τα πρόσωπα που αποβιβάζονται ύστερα από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης.

Θα λάβουμε τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσουμε την ορθή λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

Θα ενισχύσουμε και θα εντείνουμε τον αγώνα μας κατά της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος, βελτιώνοντας τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών, και αναπτύσσοντας περαιτέρω τα κοινά μας εργαλεία.

Θα αυξήσουμε την ανθεκτικότητα της ΕΕ έναντι τόσο φυσικών όσο και ανθρωπογενών καταστροφών. Η ενεργητική αλληλεγγύη και η κοινή χρήση πόρων έχουν καίρια σημασία στο πλαίσιο αυτό.

Οφείλουμε να προστατεύσουμε τις κοινωνίες μας από κακόβουλες δραστηριότητες στον κυβερνοχώρο, υβριδικές απειλές και παραπληροφόρηση από εχθρικές οντότητες, κρατικές ή μη. Η αντιμετώπιση αυτών των απειλών απαιτεί συνολική προσέγγιση με περισσότερη συνεργασία, περισσότερο συντονισμό, περισσότερους πόρους και περισσότερες τεχνολογικές ικανότητες.

Ανάπτυξη της οικονομικής μας βάσης: το ευρωπαϊκό μοντέλο του μέλλοντος

Μια ισχυρή οικονομική βάση είναι κομβικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία της Ευρώπης, για τον ρόλο που διαδραματίζει στην παγκόσμια σκηνή καθώς και για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Καθώς οι προκλήσεις στα πεδία της τεχνολογίας, της ασφάλειας και της βιωσιμότητας αναδιαμορφώνουν το παγκόσμιο τοπίο, πρέπει να ανανεώσουμε τη βάση για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και να ενισχύσουμε τη συνοχή στην ΕΕ. Προς τούτο είναι αναγκαίο να επιτύχουμε την ανοδική σύγκλιση των οικονομιών μας και να αντιμετωπίσουμε τις δημογραφικές προκλήσεις.

Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι το ευρώ λειτουργεί προς όφελος των πολιτών μας και παραμένει ανθεκτικό, εμβαθύνοντας την Οικονομική και Νομισματική Ένωση σε όλες τις διαστάσεις, ολοκληρώνοντας την τραπεζική ένωση και την Ένωση Κεφαλαιαγορών και ενισχύοντας τον διεθνή ρόλο του ευρώ.

Για να μεγιστοποιήσουμε τον αντίκτυπό μας, χρειαζόμαστε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση που να συνδέει όλες τις συναφείς πολιτικές και διαστάσεις: εμβάθυνση και ενίσχυση της ενιαίας αγοράς και των τεσσάρων ελευθεριών της, σχεδιασμός μιας βιομηχανικής στρατηγικής κατάλληλης για το μέλλον, διαχείριση της ψηφιακής επανάστασης και εξασφάλιση δίκαιης και αποτελεσματικής φορολογίας.

Η ενιαία αγορά σε όλες τις διαστάσεις της είναι μείζον πλεονέκτημα από αυτή την άποψη. Η ΕΕ δεν έχει την πολυτέλεια να μην αξιολογεί στο έπακρο το δυναμικό μιας αγοράς μισού δισεκατομμυρίου ανθρώπων, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών. Οι βραχυπρόθεσμες δυσκολίες δεν είναι δυνατόν να προβάλλονται ως επιχείρημα κατά μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής, φιλόδοξης, σφαιρικής και μακρόπνοης. Αυτή πρέπει να συνοδευτεί από μια πιο δυναμική, συνολική και συντονισμένη βιομηχανική πολιτική. Η ΕΕ τις έχει ανάγκη και τις δύο, και μάλιστα επειγόντως.

Τα επόμενα χρόνια, ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο και θα επιφέρει ευρείες αλλαγές. Οφείλουμε να εξασφαλίσουμε ότι η Ευρώπη θα είναι ψηφιακά κυρίαρχη και θα λάβει το μερίδιο που δικαιούται από αυτή την εξέλιξη. Η πολιτική μας πρέπει να διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ενσωματώνει τις κοινωνιακές μας αξίες, να προωθεί τη συμμετοχικότητα και να συνάδει με τον τρόπο ζωής μας. Για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός, η ΕΕ πρέπει να καταπιαστεί με όλες τις πτυχές της ψηφιακής επανάστασης και της τεχνητής νοημοσύνης: υποδομές, συνδεσιμότητα, υπηρεσίες, δεδομένα, ρύθμιση και επενδύσεις. Όλα αυτά πρέπει να συνοδευτούν από την ανάπτυξη της οικονομίας των υπηρεσιών και την ενσωμάτωση των ψηφιακών υπηρεσιών.

Ταυτόχρονα, πρέπει να αυξήσουμε τις επενδύσεις στις δεξιότητες και την εκπαίδευση των πολιτών, να κάνουμε περισσότερα για την προαγωγή της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας και να αυξήσουμε τις ερευνητικές προσπάθειες, θέτοντας ιδίως επί τάπητος τον κατακερματισμό της ευρωπαϊκής έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας. Επένδυση στο μέλλον μας σημαίνει επίσης ενθάρρυνση και στήριξη των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων, μεταξύ άλλων στις υποδομές, ώστε να χρηματοδοτηθεί η μεγέθυνση της οικονομίας μας και των επιχειρήσεών μας, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Σε έναν κόσμο όπου οι κοινοί κανόνες και τα κοινά πρότυπα αμφισβητούνται ολοένα και πιο συχνά, θα έχει ζωτική σημασία η προώθηση ίσων όρων ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων στο εμπόριο. Αυτό σημαίνει διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού στο εσωτερικό της ΕΕ και στην παγκόσμια σκηνή, προώθηση της πρόσβασης στην αγορά, καταπολέμηση των αθέμιτων πρακτικών, των εξωεδαφικών μέτρων και των κινδύνων για την ασφάλεια που προέρχονται από τρίτες χώρες, καθώς και διασφάλιση των στρατηγικών μας εφοδιαστικών αλυσίδων. Θα συνεχίσουμε να επικαιροποιούμε το ευρωπαϊκό πλαίσιο ανταγωνισμού σύμφωνα με τις νέες εξελίξεις της τεχνολογίας και της παγκόσμιας αγοράς.

Οικοδόμηση μιας κλιματικά ουδέτερης, πράσινης, δίκαιης και κοινωνικής Ευρώπης

Η Ευρώπη έχει ανάγκη τη συμπεριληπτικότητα και τη βιωσιμότητα· πρέπει να ενστερνιστεί τις αλλαγές που συνεπάγεται η πράσινη μετάβαση, οι τεχνολογικές εξελίξεις και η παγκοσμιοποίηση, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο.

Καθώς οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής καθίστανται πιο ορατές και πιο διάχυτες, οφείλουμε επείγοντως να εντείνουμε τις ενέργειές μας για τη διαχείριση αυτής της υπαρξιακής απειλής. Η ΕΕ μπορεί και πρέπει να τεθεί επικεφαλής, προβαίνοντας στον εκ βάθρων μετασχηματισμό της οικονομίας της και της κοινωνίας της με στόχο την κλιματική ουδετερότητα. Αυτό πρέπει να γίνει με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες και να είναι κοινωνικά δίκαιος.

Η κλιματική μετάβαση θα μας δώσει μια πραγματική ευκαιρία να εκσυγχρονιστούμε και ταυτόχρονα να γίνουμε παγκόσμιος ηγέτης σε μια πράσινη οικονομία. Οι πολιτικές μας πρέπει να συνάδουν με τη Συμφωνία των Παρισίων. Η ΕΕ δεν μπορεί να είναι η μόνη που θα αναλάβει δράση: όλες οι χώρες πρέπει να κάνουν το βήμα και να ενισχύσουν τη δράση τους για το κλίμα.

Η επιτυχία της πράσινης μετάβασης θα εξαρτηθεί από τη σημαντική κινητοποίηση των ιδιωτικών και των δημόσιων επενδύσεων, την εδραίωση μιας αποτελεσματικής κυκλικής οικονομίας και μιας ολοκληρωμένης, διασυνδεδεμένης και ορθά λειτουργούσας ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας που θα παρέχει βιώσιμη, ασφαλή και οικονομικά προσιτή ενέργεια, με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος των κρατών μελών να αποφασίζουν για το ενεργειακό τους μείγμα. Η ΕΕ θα επιταχύνει τη μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα αυξήσει την ενεργειακή απόδοση, θα μειώσει την εξάρτησή της από εξωτερικές πηγές, θα διαφοροποιήσει τον εφοδιασμό της και θα επενδύσει σε λύσεις για την κινητικότητα του μέλλοντος.

Παράλληλα, πρέπει να συνεχίσουμε να βελτιώνουμε το περιβάλλον στις πόλεις και στην ύπαιθρο, να αναβαθμίζουμε την ποιότητα του αέρα και του νερού μας και να προωθήσουμε τη βιώσιμη γεωργία η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και την τόνωση της ποιοτικής παραγωγής. Θα ηγηθούμε των προσπαθειών για την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και την προστασία των περιβαλλοντικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των ωκεανών.

Η αλλαγή προς ένα πιο πράσινο, πιο δίκαιο και πιο συμπεριληπτικό μέλλον θα δημιουργήσει κόστος και προκλήσεις βραχυπρόθεσμα. Αυτός είναι ο λόγος που πρέπει οπωσδήποτε η αλλαγή να συνοδεύεται από πολιτικές, και να βοηθήσουμε τις κοινότητες και τους πολίτες να προσαρμοστούν στην νέα πραγματικότητα.

Προς τούτο απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στα κοινωνικά ζητήματα. Ο Ευρωπαϊκός Ψυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων πρέπει να εφαρμόζεται τόσο σε επίπεδο Ένωσης όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Οι ανισότητες, οι οποίες πλήττουν κυρίως τους νέους, συνιστούν μείζονα κίνδυνο από πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής άποψης· αναπτύσσονται διαγενεακά, εδαφικά και εκπαιδευτικά χάσματα και αναδύονται νέες μορφές αποκλεισμού. Έχουμε καθήκον να εξασφαλίζουμε ευκαιρίες για όλους. Πρέπει να κάνουμε περισσότερα ώστε να διασφαλίσουμε την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες για όλους, πράγμα που συνιστά ταυτόχρονα κοινωνιακή επιταγή και κέρδος για την οικονομία.

Η επαρκής κοινωνική προστασία, η εξάλειψη των αποκλεισμών στις αγορές εργασίας και η προώθηση της σύγκλισης θα βοηθήσουν την Ευρώπη να διαφυλάξει τον τρόπο ζωής της· προς την κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει επίσης το υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και προτύπων των τροφίμων και η ικανοποιητική πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

Θα επενδύσουμε στον πολιτισμό και στην πολιτιστική μας κληρονομιά που βρίσκονται στον πυρήνα της ευρωπαϊκής μας ταυτότητας.

Προώθηση των ενωσιακών συμφερόντων και αξιών στη διεθνή σκηνή

Σε έναν κόσμο αυξανόμενης αβεβαιότητας, πολυπλοκότητας και αλλαγής, η ΕΕ πρέπει να ακολουθεί μια στρατηγική γραμμή πλεύσης και να αυξήσει την ικανότητά της να δρα αυτόνομα για να υπερασπίσει τα συμφέροντά της, να διαφυλάξει τις αξίες και τον τρόπο ζωής της και να συμβάλει στη διαμόρφωση του παγκόσμιου μέλλοντος.

Η ΕΕ θα παραμείνει κινητήρια δύναμη υπέρ της πολυμέρειας και της παγκόσμιας διεθνούς τάξης που βασίζεται σε κανόνες, διασφαλίζοντας έναν ανοικτό και δίκαιο χαρακτήρα και τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Θα είναι υπέρμαχος του ΟΗΕ και των κυριότερων πολυμερών οργανισμών.

Η ΕΕ θα χρησιμοποιήσει την επιρροή της για να ηγηθεί της απόκρισης στις παγκόσμιες προκλήσεις, δίνοντας το παράδειγμα για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη, εφαρμόζοντας την Ατζέντα 2030 και συνεργαζόμενη με τις χώρες-εταίρους στον τομέα της μετανάστευσης.

Η ΕΕ θα προαγάγει το μοναδικό ενωσιακό μοντέλο συνεργασίας ως πηγή έμπνευσης για τους υπόλοιπους. Θα διατηρήσει την ευρωπαϊκή προοπτική για όσα ευρωπαϊκά κράτη μπορούν και επιθυμούν να γίνουν μέλη. Θα ακολουθήσει μια φιλόδοξη πολιτική γειτονίας και θα αναπτύξει μια ολοκληρωμένη εταιρική σχέση με την Αφρική. Από κοινού με τους παγκόσμιους εταίρους της που συμμερίζονται τις αξίες της, η ΕΕ θα εξακολουθήσει να εργάζεται για την παγκόσμια ειρήνη και σταθερότητα και να προάγει τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Προκειμένου όμως η ΕΕ να υπερασπίσει καλύτερα τα συμφέροντα και τις αξίες της και να συμβάλει στη διαμόρφωση του νέου παγκόσμιου περιβάλλοντος, πρέπει να ανεβάσει τους τόνους και να αυξήσει την αποτελεσματικότητά της. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να επιδεικνύουμε μεγαλύτερη ενότητα στις θέσεις που λαμβάνουμε και να είμαστε πιο αποφασισμένοι και αποτελεσματικοί κατά την άσκηση της επιρροής μας. Σημαίνει επίσης ότι πρέπει να εξασφαλίσουμε περισσότερους πόρους και να αξιοποιούμε καλύτερα αυτούς που έχουμε ήδη στη διάθεσή μας. Σημαίνει, τέλος, να δώσουμε σαφή προτεραιότητα στα ευρωπαϊκά συμφέροντα –οικονομικά, πολιτικά και στον τομέα της ασφάλειας– μοχλεύοντας όλες τις πολιτικές ώστε να συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Μια φιλόδοξη και εύρωστη εμπορική πολιτική που εξασφαλίζει τον δίκαιο ανταγωνισμό, την αμοιβαιότητα και το κοινό συμφέρον αποτελεί βασική συνιστώσα σε αυτό το πλαίσιο, τόσο σε πολυμερές επίπεδο σε έναν μεταρρυθμισμένο ΠΟΕ όσο και στις διμερείς σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της.

Η ΚΕΠΠΑ και η ΚΠΑΑ πρέπει να αποκτήσουν μεγαλύτερη ταχύτητα και ικανότητα αντίδρασης και να διασυνδεθούν καλύτερα με τα υπόλοιπα σκέλη των εξωτερικών σχέσεων. Η ΕΕ πρέπει επίσης να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη για την ασφάλεια και την άμυνά της, ιδίως ενισχύοντας τις αμυντικές επενδύσεις, την ανάπτυξη δυνατοτήτων και την επιχειρησιακή ετοιμότητα· θα συνεργαστεί στενά με το ΝΑΤΟ, με πλήρη σεβασμό των αρχών που περιέγραψαν οι Συνθήκες και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της συμμετοχικότητας, της αμοιβαιότητας και της αυτονομίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

Οι σχέσεις με τους στρατηγικούς εταίρους, περιλαμβανομένων των διατλαντικών μας εταίρων, και τις αναδυόμενες δυνάμεις πρέπει να αποτελούν βασικό στοιχείο μιας εύρωστης εξωτερικής πολιτικής. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να δημιουργηθούν πολύ περισσότερες συνέργειες μεταξύ της ΕΕ και των διμερών επιπέδων. Η ΕΕ θα μπορέσει να αλληλεπιδρά με τις υπόλοιπες παγκόσμιες δυνάμεις επί ίσοις όροις μόνον αν αποφύγει την αποσπασματική προσέγγιση και σχηματίσει αρραγές μέτωπο, με την υποστήριξη των πόρων της ΕΕ και των κρατών μελών.

Υλοποίηση των προτεραιοτήτων μας

Η ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσει τις εσωτερικές και τις εξωτερικές προκλήσεις υιοθετώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. Για να είναι αποτελεσματική η εξωτερική δράση, χρειαζόμαστε ισχυρή εσωτερική οικονομική βάση.

Τα θεσμικά μας όργανα πρέπει να επικεντρωθούν στο μείζον και όχι στο έλασσον. Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η ΕΕ πρέπει να είναι μεγάλη στα μεγάλα ζητήματα και μικρή στα μικρά. Πρέπει να αφήνει στους οικονομικούς και κοινωνικούς δρώντες χώρο να αναπνέουν, να δημιουργούν και να καινοτομούν. Θα είναι σημαντικό να επικοινωνήσουμε με τους πολίτες, την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους, καθώς επίσης με περιφερειακούς και τοπικούς φορείς.

Τα θεσμικά μας όργανα θα εργαστούν σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα των Συνθηκών. Θα προασπίσουν τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της διαφάνειας και της ισότητας μεταξύ των πολιτών και μεταξύ των κρατών μελών. Η χρηστή διακυβέρνηση προϋποθέτει επίσης αυστηρή εφαρμογή και επιβολή των πολιτικών και των κανόνων που έχουν συμφωνηθεί, η οποία και θα πρέπει να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς.

Κάθε θεσμικό όργανο θα πρέπει να επανεξετάσει τις μεθόδους εργασίας του και να μελετήσει πώς μπορεί να εκπληρώσει κατά τον βέλτιστο τρόπο τον ρόλο του βάσει των Συνθηκών.

Η ΕΕ πρέπει να προσφέρει στον εαυτό της τα μέσα που απαιτούνται ώστε να ανταποκριθεί στις φιλοδοξίες της, να πραγματώσει τους στόχους της και να φέρει εις πέρας τις πολιτικές της.

Θεσμικά όργανα και κράτη μέλη πρέπει να εργαστούν από κοινού και να συνεισφέρουν τους αξιόλογους πόρους τους στην κοινή προσπάθεια, αξιοποιώντας την πληθώρα των ικανοτήτων που διαθέτουν οι περιφερειακοί και τοπικοί φορείς για την ευόδωση του γενικότερου εγχειρήματος.

Το παρόν στρατηγικό θεματολόγιο είναι το πρώτο βήμα σε μια διαδικασία που θα φέρουν εις πέρας τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα παρακολουθεί στενά την υλοποίηση αυτών των προτεραιοτήτων και θα διατυπώσει περαιτέρω γενικές πολιτικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες όποτε κριθεί αναγκαίο.